

Cankarjeva založba: Crossing Borders, Closing Gaps

PODROČJE: Knjiga in prevodni projekti

PRODUCENT: Cankarjeva založba – Založništvo (vodja)

RAZPIS: Ustvarjalna Evropa (2014-2020) - Kultura / Projekti literarnega prevajanja 2016

PODPORA EU: 54.451,39 EUR

LETO: 2016

Predstavitev knjižnih del, avtorjev in prevajalcev

Andrés Neuman: *Stvari, ki jih ne narediva*

Izvirni jezik: španski. Prevod in spremna beseda Marjeta Drobnič.

Vsaka izmed kratkih zgodb Andrésa Neumana je prava mojstrovina. Avtor se loteva najrazličnejših tem, najraje intimnih odnosov med ljudmi. S pretanjenim občutkom za pravo mero posreduje celo paleto kompleksnih medosebnih odnosov, polnih napetosti in raznoterih čustev in občutij. Njegovi liki so sodobni ljudje iz sodobnega sveta, nekateri bolj posebni od drugih, ki se nehote zapletajo v mrežo nečesa, kar jim je že znano, a se jim zdi že preživeto, in kar dobiva v današnjih razmerah popolnoma drugačno vrednost in pomen. Neumanove kratke zgodbe v zbirki *Stvari, ki jih ne narediva* se ne odlikujejo le po svežini pisave, temveč se neizbrisno vtisnejo v spomin tudi zaradi perspektive, s katere jih obravnava avtor: nemara običajen odnos dobi nove razsežnosti iz drugega zornega kota, ali ko je postavljen v drugačen kontekst.

Andrés Neuman (1977) je argentinsko-španski avtor, ki se je v zadnjem desetletju močno uveljavil tudi v mednarodnem prostoru, posebno po letu 2009, ko je objavil roman *Popotnik stoletja*. Prejel je številne nagrade tako doma kot v tujini. Prav posebno mesto si je ustvaril tudi med pisci kratkih zgodb.

Marjeta Drobnič (1966) je iz španščine prevedla prek 20 knjig najzahtevnejšega leposlovja v španskem jeziku, npr. dela Carmen Martin Gaité, Bernarda Atxage, Jorgeja Luisa Borgesa in drugih, zlasti pa Javierja Mariasa. Za prevajanje Mariasa je leta 2011 prejela tudi nagrado esAsi.

Joanna Bator: *Temno, skoraj noč*

Izvirni jezik: poljski. Prevod Jana Unuk.

Roman *Temno, skoraj noč* (2012) se v žanrih srhljivke in kriminalke spopada z etično podobo sodobne Poljske. Novinarka Alicja pripotuje v rodno mesto, rudarski Wałbrzych, da bi za varšavski časopis poročala o skrivnostnih izginotjih treh otrok, ta detektivska sled pa jo popelje globoko v družinske spomine na tragično sestrično smrt in nesrečno povojno otroštvo njune matere. Vodi jo tudi k razkritjem človeških zločinov, ki legajo na dogajanje kot temna slutnja vseprisotnega zla. Verodostojnost upodobitve sodobne družbe pisateljica dosega med drugim z izjemnim, sugestivnim slogom, ki sega od bogate jezikovne karakterizacije likov do verističnih posnetkov sovražnega govora z internetnih forumov in fanatizma govornice častilcev samooklicanega ljudskega svetnika.

Pisateljica, novinarka, kulturologinja in filozofinja **Joanna Bator** (1968) je zaslovela z esejističnim delom *Japonska pahljača* (2004), ki mu je sledila vrsta romanov: *Peščena gora* (2008), *Oblakodalia* (2010), *Temno, skoraj noč* (2012, nagrada nike), *Otok solza* (2015).

Jana Unuk (1959) prevaja iz poljščine, angleščine in srbohrvaščine, leta 2006 je prejela Sovretovo nagrado. Prevedla je 59 knjig za odrasle (mdr. romane V. Woolf, poezijo nobelovcev W. Szymborske in C. Miłosza, prozo I. B. Singerja), 47 za otroke in preko 300 besedil za revije in radio.

Nebojša Lujanović: *Oblak kožne barve*

Izvirni jezik: bosanski. Prevod Urban Vovk.

Roman *Oblak kožne barve* (2015) je delo, ki nam daje misliti še dolgo po tem, ko ga odložimo, saj se z raziskovalno preišljenostjo na literarno dovršen način loteva perečega problema posameznikove določenosti s poreklom, barvo kože in družbenimi predsodki. V štirih romaneskni pripovedih spremljamo šest življenjskih usod, ki so, kot je za tovrstne zgodbe značilno, tragične vsaka na svoj način. Vsi pripovedni rokavi so povezani z romsko problematiko, s katero pa nam avtor še zdaleč ne zastavlja le medvrstičnih vprašanj o našem odnosu do drugih in drugačnih, temveč na njenem ozadju razgalja tudi delovanje sprožilnih mehanizmov množičnega sovraštva, ki posameznika omejuje pri tem, da bi si izbral drugačno prihodnost, saj ga na njegovi poti ves čas spremlja stigma izvora.

Nebojša Lujanović (1981) se je rodil v Novem Travniku (BiH). Poleg pisanja se ukvarja tudi z znanstvenim delom. Živi v Splitu in predava na tamkajšnji filozofski fakulteti. Doslej je objavil štiri romane in zbirko kratkih zgodb, dvakrat diplomiral in enkrat doktoriral.

Urban Vovk (1971) je prozaist, esejist in literarni kritik. Izdal je štiri samostojne knjige, iz južnoslovanskih jezikov pa prevedel vrsto del sodobne književnosti.

Karel G. van Loon: *Nevidni*

Izvirni jezik: nizozemski. Prevod Tanja Mlaker.

Roman *Nevidni* je zgodba o karenskih beguncih iz Myanmara, ki sloni na resničnih izkušnjah beguncev v taboru Mae La na Tajskem. Osebna zgodba glavnega lika odvetnika Min Theina se prepleta z zgodovino Myanmara. Ker želi, da njegov otrok ne bi živel v diktaturi, se z nosečo ženo odločita za pobeg na Tajsko. Po dolgotrajni in nevarni poti prispe v begunski tabor sam in slep. Med napadom na skupino beguncev namreč izgubi ženo in vid. Pretresljiv roman o nasilju in izgubi pa je tudi portret kulture in družbe v deželi, ki jo je oblast dolga desetletja zaprla pred svetom.

Karel G. van Loon (1962-2005) je bil nizozemski pisatelj, esejist in publicist. Uveljavil se je z romanom *Sad strasti*, prevedenim tudi v slovenščino. Kot pisatelj in publicist je bil politično angažiran. Roman *Nevidni* je nastal v sodelovanju s fotografom Janom Bogaertsom.

Tanja Mlaker (1970) se je po študiju jezikov preselila na Nizozemsko, kjer deluje kot kulturna menedžerka. V slovenščino je prevedla vrsto del sodobne nizozemske proze, med drugim pet knjig Ceesa Nootebooma.

Çiler İlhan: *Izgnanstvo*

Izvirni jezik: turški. Prevod Lili Potpara.

Osrednji motiv zbirke kratkih zgodb v petih delih, ki jo nekateri kritiki dojemajo tudi kot svojevrstno zgrajen roman, je pregnanstvo – z doma, iz domovine, družbe, telesa ali celo duše. Avtorica je navdih zanjo dobila ob prebiranju časopisnih novic, ki jih običajno le na hitro preletimo, sama pa se je začela poglobljati v grozodejstva, ki se dogajajo povsod in vsak dan, pri čemer so jo najbolj zanimali občutki tako žrtev kot storilcev in posledični razpad jaza.

Iz tega raziskovanja so nastale zgodbe, monologi resničnih ali izmišljenih junakov, ki bralca popeljejo v mučno stvarnost umorov iz časti, ameriške okupacije Iraka, družinskega nasilja, samomorov žensk ali uporabe živali za laboratorijske poskuse in v vojaške namene. Kolaž različno dolgih pripovedi omogoča globoke uvide v človeško izkušnjo, trpljenje ljudi in živali ter mnoge odprte rane v sodobni družbi.

Çiler İlhan (1972) je študirala mednarodne odnose in politične vede na Univerzi Boğaziçi v Turčiji in hotelirstvo v Švici. Leta 1993 je prejela prestižno nagrado za mlade Yaşar Nabi, leta 2011 pa nagrado EU za književnost za zbirko kratkih zgodb *Izgnanstvo* (Sürgün, 2010).

Lili Potpara (1965) je pisateljica in uveljavljena prevajalka iz angleščine. Roman *Izgnanstvo* je njen prvi prevod iz turščine in eden prvih prevodov neposredno iz turščine v slovenščino sploh.

Elena Ferrante: *Zgodba o novem priimku*

Izvirni jezik: italijanski. Prevod Anita Jadrič.

Konec lanskega leta smo s knjigo *Genialna prijateljica* šele dobro vstopili v njen sloviti Neapeljski cikel štirih romanov. *Zgodba o novem priimku* je drugi po vrsti in nadaljuje pripoved o prijateljicah Lili in Eleni, ki sta sedaj v svojih dvajsetih in iz deklet boleče odraščata v ženski. V nasilnem in temperamentnem okolju sodobnega Neaplja, največjega mesta degradiranega juga Italije, tudi njuno prijateljstvo doživlja tako mračne kot tople trenutke – ženski literarni liki še nikoli prej niso stopili pred bralca s tako iskrenostjo in prepričljivostjo. Po avtoričinih lastnih besedah je namreč pisati iz lenobe, sprijaznjenja, udobja ali strahu izdajstvo literature.

Elena Ferrante je hkrati ena najbolj priljubljenih in najbolj cenjenih sodobnih avtoric, globalni fenomen in moderni klasik. Tako dobra je, da so nekateri prozo, izdano pod tem psevdonimom, pripisovali kar kolaboraciji več avtorjev, češ da tako kompleksna dela ne morejo biti plod enega samega posameznika.

Anita Jadrič (1963) je ena najodličnejših prevajalk iz italijanskega v slovenski jezik. Med njenimi opaznejšimi prevedenimi deli so tudi Susanna Tamaro, *Pojdi, kamor te vodi srce*; Paolo Giordano, *Samotnost praštevil*, *Človeško telo* in *Črnina in srebro*; Daria Bignardi, *Popolna akustika*; Elena Ferrante, *Dnevi zavrženosti* in prihajajoči romani Neapeljskega cikla.

Lidija Dimkovska: *Črno na belem*

Izvorni jezik: makedonski. Prevod Aleš Mustar.

Zadnja pesniška zbirka Lidije Dimkovske *Črno na belem* (2016) je njeno najbolj zrelo delo. Pretresljivo globoko in z univerzalnim sporočilom, izbrušeno in avtentično, naj govori v prvi osebi o intimnem ali z glasovi Drugih o svetu sploh. Bralca sooči z uničujočo močjo vsakodnevnih banalnosti in ga potisne na pot iskanja smisla eksistence. Po eni strani so pesmi iz zbirke v sozvočju z 21. stoletjem, kot ga živi slehernik, po drugi strani se mu postavljajo po robu s svojim apokaliptičnim duhom in mračno senzibilnostjo. Pesniška zbirka *Črno na belem* tako nima posebnega mesta zgolj v avtoričinem opusu, ampak samo še potrjuje, da gre za najpomembnejšo pesnico sodobne makedonske poezije.

Lidija Dimkovska (1971) je makedonska pisateljica, ki živi in ustvarja v Sloveniji. Njene pesmi so bile prevedene v več kot 20 jezikov, tem pa zlagoma sledijo tudi njeni romani. Za svoje delo je prejela več domačih in mednarodnih nagrad, med drugim v letu 2013 tudi nagrado Evropske unije za književnost za roman *Rezervno življenje*.

Dr. Aleš Mustar (1968) je pesnik in prevajalec. Diplomiral je iz angleškega jezika in književnosti, doktoriral pa iz romunske sodobne literature, prevaja pa še iz makedonščine. V zadnjih letih je edini aktivni prevajalec iz romunščine v slovenščino; za svoje delo je prejel častno nagrado Ministrstva za zunanje zadeve Romunije. V slovenščino je prevedel dela avtorjev: Lidija Dimkovska, Goce Smilecki, Nikola Madžirov, Risto Lazarov, Goran Stefanovski, Ermis Lafazanovski.

Dragan Velikić: *Preiskovalec*

Izvorni jezik: srbski. Prevod Đurđa Strsoglavec.

V *Preiskovalcu* materina smrt pripovedovalca nepričakovano ujame v tujini in v njem prebudi že skoraj pozabljena čustva in spomine. Zgodba o materi tako postane izhodišče za detektivsko raziskovanje globin lastne duševnosti, iz katere veličastno vstaja svet, ki ga že dolgo ni več. Roman je napisan v značilnem avtorjevem slogu: z odličnim smislom za podrobnosti, s popolno jezikovno izbrušenostjo in zgodbo, ki bralca odnese s sabo, kakor da bi poslušal glasbo svojega najljubšega benda. Ker resnična umetnost ni le boleča, ampak tudi celi rane.

Dragan Velikić (1953) je eden najprepoznavnejših srbskih pisateljev, ki si je ugled doma in v svetu pridobil tudi s svojim publicističnim delom. Bil je eden vodilnih kritikov Miloševićevega režima, danes pa svoja mnenja objavlja v številnih tujih časnikih in revijah. Doslej je objavil deset romanov, tri kratkoprozne in šest esejističnih zbirk. Je prejemnik številnih mednarodnih priznanih nagrad, samo za *Preiskovalca* je prejel kar tri: NIN-ovo nagrado, Kočićevo pero in Vitalovo nagrado.

Đurđa Strsoglavec (1967) je prevajalka iz južnoslovanskih jezikov ter profesorica južnoslovanske književnosti in prevajanja v slovenščino na ljubljanski Filozofski fakulteti. Njena prevajalska bibliografija zajema imena, kot so Goran Tribuson, Nenad Veličković, Vladislav Bajac, Svetislav Basara, med drugim je prevedla tudi izjemno zahtevna romana *Osmi poverjenik* Renata Baretića in *Črna mati zemla* Kristiana Novaka.

Andreas Steinhöfel: *V središču sveta*

Izvorni jezik: nemški. Prevod Anja Golob.

V središču sveta (1998) je med mladimi bralci najbolj priljubljeno Steinhöfelovo delo, ki je bilo prevedeno v mnoge jezike, konec leta 2016 pa je premiero doživela tudi njegova ekranizacija. Gre za zgodbo o težavah odraščanja, puberteti, zavisti in ljubosumju, prijateljstvu in ljubezni. Pisatelj nas prepričljivo prestavi v kožo 17-letnega Phila, ki z disfunkcionalno družino živi v razpadajoči vili na severu Nemčije, obkroženi s sovraštvom in predsodki sosedov. Nenaklonjenost zunanjega sveta ublaži šele prihod novega sošolca Nicholasa. Pozabite vse, kar ste mislili, da veste o mladinski literaturi, Steinhöfel vas bo z močjo nenavadne in zasanjane pripovedi vodil na še neraziskana področja.

Andreas Steinhöfel (1962) je avtor več knjig za otroke in mlade, ki jih že uvrščajo v nemška šolska berila in za katere je prejel številne nagrade. Za svoj celotni opus je leta 2009 prejel nagrado Ericha Kästnerja, leta 2013 pa je bil nagrajen še z Deutscher Jugendliteraturpreis.

Anja Golob (1976) je ena najpomembnejših slovenskih pesnic mlajše generacije; leta 2016 je bila v okviru projekta Literary Europe Live uvrščena med 10 najzanimivejših sodobnih avtorjev. Za svoji pesniški zbirki *Vesa v zgibi* (2013) in *Didaskalije k dihanju* (2016) je prejela Jenkovo nagrado. Prevaja iz angleščine in nemščine. Doslej je prevedla dela avtorjev: Sjón, Ágota Kristóf, Alice Munro, George Monbiot, Ralf König, Marc Bounavant in Esad Babačić.

Juraj Šebesta: *Ko se pes smeje*

Izvorni jezik: slovaški. Prevod Diana Pungeršič.

Ko se pes smeje, tako kot najboljša tovrstna dela, podira meje med mladinsko literaturo in literaturo za odrasle ter obravnava pomembne teme skozi najstniške oči, pri čemer ni smrtno resen, še manj pa moralističen. Njegov glavni junak je 15-letni Thomas, uporniški, vendar sramežljivi fant, nadpovprečno inteligenten, domišljav, a tudi romantičen. Poleg težav doma zaradi očetovega skakanja čez plot se mora soočiti še s prvo ljubeznijo in smrtjo bližnjega, pri čemer sta mu v največjo pomoč smisel za humor, zlasti pa njegov psiček Žofla, ki je »pametnejši od cele družine skupaj«.

Juraj Šebesta (1964) je slovaški prevajalec, teatrolog in pisatelj, ki živi in dela v Bratislavi. Njegov romaneskni prvenec *Ko se pes smeje* iz leta 2008 je prejel številne nagrade, med drugimi na primer nagrado slovaške sekcije IBBY za najboljšo knjigo za mlade in bil zapišan na Častno listo IBBY, nominiran pa je bil še za celo vrsto drugih, tudi za prestižno slovaško nagrado anasoft litera.

Diana Pungeršič (1984) je literarna kritičarka, učiteljica in prevajalka mlajše generacije. V letih 2007 in 2008 je zmagala na prevajalskem natečaju Univerze v Ljubljani in bila dvakrat nominirana za najboljši prevod poezije »lirikonov zlat«. Za prevod romana slovaške pisateljice Daniele Kapitanove *Samko Tale: Knjiga o britofu* je letos prejela nagrado Radojke Vrančič Društva slovenskih knjižnih prevajalcev za avtorje, mlajše od 35 let. Poleg prevajanja za otroke in odrasle (Pavol Rankov, Daniela Kapitánová, Ivona Březinová, Petra Dvořáková in drugi), redno prevaja tudi za literarne revije in Radio Slovenijo.